

WATERTON, C. (2002): From field to fantasy: Classifying nature, constructing Europe. *Social Studies of Science*, 32 (2): 177-204.

Klasifikace jako substanciální překlad na cestě od porostu k jeho ochraně

Příspěvek se na příkladu překladu klasifikace z národního kontextu do nadnárodního, z kontextu vědeckého do politického - na příkladu předkladu klasifikace mezi různými kontexty - zabývá jejich odlišnou performativitou. V první části textu se autorka zabývá rolí klasifikace v procesu poznávání a utváření vědění. Ukazuje řadu nejednoznačností, které mohou být s využitím klasifikací spojeny: nalezení reprezentativního vzorku porostu, měřítkově zpochybnitelná homogenita porostu, představa společenstev jako homogenních kategorií, nejednoznačnost určování jednotlivých rostlinných druhů, příklon k předdefinované kategorii atp. Na způsobech řešení těchto nejednoznačností ukazuje roli zkušenosti, praxe, citu, ale zároveň i řadu nerefektovaných teoretických premis, které již nejsou zpochybňovány. Klasifikace tak po vzoru Latoura připodobňuje k nástroji substanciálního překladu ne vzdálenému tabulce, mapě či „pedocomparatoru“. V další části textu je pak důraz položen na posun významu, role a způsobu zacházení s těmito klasifikacemi v odlišném kontextu. Zatímco vědci (studenti) sbírající data přímo v terénu a klasifikující je do příslušných kategorií si uvědomují řadu nejednoznačností, nejistot a polemik, překladem do kontextu politického se z těchto klasifikací stávají jakési odkontextualizované „černé skřínky“, s nimiž se zachází jako s „holými fakty“ bez sebemenšího vědomí těchto úskalí nejrůznější povahy. Tento proces odkontextualizování pak komplikuje jeden ze základních předpokladů utváření vědění a to: reversibilní sledovatelnost překladů od věci k faktům a zase zpět.